

„Před chvílí jsem vám tu říkal něco o průměrnosti,“ povídá chlápek. „Nikoliv ovšem proto, že bych vám chtěl vyčítat tu vaši. Krátce a jednoduše řečeno, jste průměrný, jelikož je takový i sám svět. Nebo myslíte, že ne?“

„Já vám ani nevím.“

„Svět samozřejmě je průměrný. O tom není sporu. Je ovšem průměrný od samého začátku? Nikoliv. Na samém počátku světa stojí chaos a chaos rozhodně průměrný není. Průměrnost začíná přesně v okamžiku, kdy lidstvo diverzifikuje své živobytí a výrobní prostředky. A její existence je utvrzena momentem, kdy Karl Marx ustanovuje proletariát. Proto ostatně také stalinismus přímo vyrůstá z marxismu. Já osobně se s Marxem ztotožňuji. Je totiž jedním z nemnoha géniů, kteří si uchovali vzpomínku na primární chaos. Ve tomtéž smyslu se pak ztotožňuji i s Dostojevským. Marxismus jako takový ovšem odmítám. Je totiž příliš průměrný.“

A vydal ze sebe tiché, nesouhlasné zamručení.

„Jsem k vám teď v maximální míře upřímný. Berte to jako protislužbu za to, jak upřímný jste ke mně před chvílí byl vy. Následně bych se vám ještě pokusil dát odpověď na vaši zmíněnou *naivní otázku*. Byl bych ovšem rád, abyste si uvědomil,

že jakmile vám tu odpověď poskytnu, budete už mít na výběr jen z velmi úzkého okruhu možností. Zkrátka a dobře, razantně jste si navýšil sázku. Jste s tím srozuměn?“

„Ono se asi stejně nedá nic jiného dělat,“ řekl jsem já.

„Právě teď umírá v téhle rezidenci starý muž,“ řekl chlápek. „Z příčin, které jsou zcela jasné. Má v mozku ohromný krvavý nádor. Tak velký, že je jím celý mozek zdeformován. Kolik toho o mozku víte z neurologického hlediska?“

„Skoro vůbec nic.“

„Krátce a stručně, ten nádor představuje odjištěnou bombu. Krevní řečiště se ucpalo a následně nateklo do přímo groteskní podoby. Jako had, co spolkl golfový míček. Jak nádor jednou praskne, vyřadí rázem z činnosti celý mozek. V úvahu ovšem nepřípadá ani operace. K prasknutí totiž může postačit i sebenepatrnější impuls. Řečeno reálně: Nedá se s tím dělat nic jiného, než čekat na smrt. Která může přijít zrovna tak za týden jako za měsíc. To nikdo přesně neví.“

Chlápek našpulil pusu a pomalu vydechl.

„Na samotné té smrti nebude nic až tak zvláštního. Pacient je starý člověk, jeho choroba byla přesně diagnostikována. Opravdu zvláštní však je, jak mohl pacient *přežít až do dnešního dne*.“

Vůbec jsem netušil, kam tím vším asi míří.

„Popravdě by nebylo nic divného na tom, kdyby smrt přišla už před dvaatřiceti lety,“ pokračoval chlápek. „Nebo třeba taky před dvaatřiceti. Krevní cystu v jeho hlavě poprvé objevil americký vojenský lékař, který byl pověřen kontrolou zdravotního stavu válečných zločinců třídy A. Došlo k tomu na podzim roku 1946, krátce před Tokijským procesem. Lékař, který

mu cystu našel, utrpěl při pohledu na rentgenový snímek pořádný šok. Z hlediska lékařské vědy bylo totiž zcela neslýchané, aby kdokoli s tak velkou cystou v hlavě mohl být naživu – a navíc žít mnohem čínoroději než většina jiných. A tak byl z věznice v Sugamo přemístěn do nemocnice svatého Lukáše, která tehdy byla zabraná pro účely americké armády, a tam byl podroben důkladným lékařským vyšetřením.

Ta probíhala po celý jeden rok, nakonec ale nic neprokázala. Pouze to, že může kdykoli nastat smrt a že je samo o sobě hodně zvláštní, že pacient ještě vůbec žije. On ale nejen žil, on se navíc i nadále těšil výbornému zdraví a skvělé kondici. A v hlavě měl evidentně taky všechno v pořádku. Nikdo nechápal, jak je něco takového možné. Lékaři se octli ve slepé uličce. Někdo, kdo měl podle všeho být dávno mrtvý, si vesele běhal po světě.

Nezvratně se ovšem prokázalo několik jiných, byl ne tak vážných symptomů. Každých čtyřicet dní ho na tři dny zachvacovaly silné bolesti hlavy. Podle jeho vlastního tvrzení prý poprvé přišly roku 1936, který byl také lékaři považován za dobu vzniku cysty. Bolesti byly údajně tak strašné, že mu museli během jejich trvání podávat utišující prostředky. Krátce a jednoduše drogy. Ty sice na jednu stranu jeho utrpení opravdu zmírnily, zároveň mu ale způsobily zvláštní halucinace. Velice intenzivní halucinace. Jaké byly, to samozřejmě věděl nejlíp jen on sám, nepochybně se ale nejednalo o nic příjemného. Detailní záznamy o těchto halucinacích zůstaly všechny v rukou americké armády. Lékaři si o nich totiž vedli skutečně precizní zápisy. Podařilo se mi je nezákonnou cestou získat a několikrát jsem je přečetl a navzdory suchopárnému jazyku, jímž jsou psány, šlo o krajně úděsné čtení. Zažívat takové vidiny na vlastní kůži a v pravidelných intervalech by vydržel jen málokdo.

Nikdo přitom ani netušil, odkud se vlastně přesně berou. Soudilo se jen, že bolesti hlavy mohou být zřejmě reakcí organismu na určitý druh energie, v pravidelných intervalech uvolňované cystou. A že v momentě, kdy byla tato reakce uměle odstraněna, uvedená energie zřejmě přímo stimulovala jisté části mozku a vyvolala už zmíněné vidiny. Jistěže jde jen o pouhou hypotézu, avšak takovou, která zaujala i samo velitelství americké armády natolik, že následně iniciovalo velmi důkladné šetření. Přísně tajné šetření, vedené informační službou. Dodnes není úplně jasné, proč se kvůli nějaké cystě v hlavě jediného člověka angažovala sama americká informační služba, lze si však představit několik možných vysvětlení. První možností je, že vlastně pod hlavičkou lékařského vyšetření prováděli vyšetřování poněkud ožehavějšího druhu. Šlo jim zkrátka o to, aby se zmocnili sítí, kterými přes suchozemskou Čínu proudily informace a opium. Čankajšek totiž dlouhodobě ustupoval a Američané tak postupně přicházeli o své čínské konexe. Za kontakty našeho *pana profesora* by jistě dali nevímco, podobný výslech ovšem nemohli provádět oficiální cestou, že. Zůstává faktem, že poté, co prošel sérií různých šetření, byl *pan profesor* bez soudu propuštěn. Je zcela myslitelné, že tu došlo k nějaké tiché dohodě. Že ho nechali jít oplátkou za poskytnuté informace.

Druhým vysvětlením by mohlo být, že chtěli objasnit přesnou souvislost mezi krevní cystou a tím, jak excentricky si počínal její nositel v roli pravicového lídra. To, jak ještě později vysvětlím i vám, je velmi zajímavý nápad. Myslím, že ale ani informační oddělení v tomto směru nakonec na nic nepřišlo. Ostatně jak by mohlo, když pro ně zůstávalo záhadou i to, že je ten člověk vůbec naživu? Jasno by do celé té záležitosti mohla vnést snad jedině pitva. Takže zase jen další slepá ulička.

A konečně zbývá ta třetí možnost, že šlo o jakési *vymývání mozku*. Jde o domněnku, že tu mohly být pomocí stimulů vysílaných do mozku vyvolávány jisté specifické reakce. To bylo tenkrát hodně v módě. Je nezvratným faktem, že v té době v USA vzniklo mnoho výzkumných týmů, které se zabývají právě touto problematikou.

Nevíme přesně, na kterou z těchto tří možností se soustředilo vyšetřování, vedené informačním oddělením. A není ani jasné, jaké závěry pak byly následně vyvozeny. To všechno zmizelo v propadlišti dějin. Pravdu zná jen hrstka lidí z tehdejších nejvyšších kruhů americké armády a pak ovšem i *pan profesor*. Který ji ovšem do dnešního dne nikomu nesdělil – dokonce ani mně ne – a zřejmě také už ani nesdělí. Všechno, co vám teď vyprávím, jsou proto jen pouhé dohady.“

Chlápek se odmlčel a tiše si odkašlal. Kolik asi mohlo uplynout času od chvíle, co jsem vlezl do téhle místnosti? Nadobro jsem už o tom ztrácel ponětí.

„Známe ovšem ještě několik podrobností o situaci v době vzniku cysty, tedy v roce 1936. V zimě roku 1932 byl *pan profesor* ve vězení za účast na přípravách atentátu na vysoce postavenou osobu a pobyl si tam až do června roku 1936. Dochovaly se jeho oficiální vězeňské i lékařské záznamy a něco známe i z příležitostných vyprávění, která jsme si vyslechli. Suma summarum jde zhruba o toto. Krátce poté, co ho zavřeli, začal *pan profesor* trpět silnou nespavostí. A nebyla to ledajaká nespavost, ale nespavost ve velmi nebezpečném stadiu. Nezamhouřil oka třeba po tři nebo čtyři dny, občas dokonce po celý týden. Tehdejší policie totiž lámala politické zločince k přiznání odpíráním spánku. A v případě *profesora*, zapleteného do konfliktu mezi skupinou Císařské cesty a skupinou Kontroly, byl

výslech obzvlášť tvrdý. Jakmile se vězeň pokusil usnout, hned na něj lili studenou vodu, mlátili ho bambusovými meči, svítili mu do obličeje prudkým světlem – nedopřáli mu prostě ani chvilku souvislejšího spánku. Po pár měsících něčeho takového je většina lidí vyřízených. Prostě jim to zničí nervy potřebné ke spánku. A pak buď umřou, nebo se zblázní, nebo začnou trpět opravdu silnou nespavostí. *Professor* se vydal právě touto třetí cestou. A z té nespavosti se úplně vyléčil až na jaře 1936. Tedy v době, kdy se mu utvořila krevní cysta. Napadá vás k tomu něco?“

„Nejspíš to, jestli mu extrémní nedostatek spánku nějak neporušil krevní oběh v mozku a to následně nevyvolalo cystu?“

„To je také nejlogičtější hypotéza, která se nabízí. A pokud na ni dokáže přijít i neodborník jako vy, musela zřejmě napadnout i tým amerických vojenských lékařů. Sama o sobě ovšem nepostačuje. Schází v ní, jak se domnívám, jistý zásadní faktor. Faktor, který podle mého názoru vyvolal vznik krevní cysty. Lidí s podobnou cystou se totiž najde dost, nemají ovšem zmíněné symptomy. A navíc taková hypotéza vůbec nevysvětluje, proč právě *pan profesor* zůstal naživu.“

Co chlápek říkal, znělo celkem dost logicky.

„V souvislosti s cystou je třeba uvést ještě jeden zvláštní fakt. Totiž ten, že od jara 1936 byl z *profesora* najednou docela jiný člověk. Do té doby se choval jen jako běžný řadový pravičák. Narodil se na Hokkaidu jako třetí syn v chudé rolnické rodině, ve dvanácti letech odešel z domu a vydal se do Koreje, nenadělal tam ale žádné štěstí, a tak se vrátil domů a dal se k pravičákům. Byl to takový ten horkokrevný typ, co se pořád ohání samurajským mečem. A nejspíš neuměl ani pořádně číst. Jakmile ale v létě 1936 vyšel z vězení, měl najednou všechny vlastnosti pravcového lídra. Měl charisma k získávání lidí na svou

stranu, měl neprůstřelnou logickou argumentaci, dovedl řečením strhávat lidi k fanatickým reakcím, měl dar politické intuice, měl rozhodnost a především měl schopnost využít slabostí davu jako páky k manipulování společností.“

Chlápek udělal pauzu a trochu si odkašlal.

„Nestal se z něj samozřejmě skutečný pravicový myslitel. Teorie a světonázor, které hlásal, byly dětinské a triviální. Na tom ale zase tolik nezáleželo. Záleželo jen na tom, nakolik se na těch myšlenkách povede vystavět systém, podobně jako se Hitlerovi podařilo vystavět celostátní systém na stupidních teoriích o životním prostoru nebo vládnoucí rase. *Pan profesor* se ovšem takovou cestou nevydal. Vybral si skrytou cestu šedé eminence. Navenek se vůbec neukazoval, o to víc ovlivňoval společnost z ústraní. Proto se také v roce 1937 vydal do Číny. Ale to nyní ponechme stranou a vraťme se k jeho krevní cystě. Chci zkrátka říci, že se období jejího vzniku časově zcela přesně shoduje s *profesorovou* zázračnou osobní proměnou.

„Podle té vaší hypotézy,“ podotkl jsem, „spolu tedy krevní cista a *profesorova* proměna nesouvisí jako příčina a následek, ale stojí paralelně vedle sebe a zastřešuje je ten zmíněný záhadný faktor.“

„Jste opravdu chápavý,“ řekl chlápek. „Vyjádřil jste to jasně a přitom stručně.“

„Jak s tím vším ale souvisí ovce?“

Chlápek vytáhl z pouzdra na cigarety druhé cigáro, znovu je urovnal špičkou nehtu a vsunul mezi rty. Nezapálil si ovšem. „Všechno pěkně popořádku, ano?“ odtušil.

A na chvíli zavládlo tísnivé ticho.

„Vybudovali jsme impérium,“ řekl pak chlápek. „Mocné podzemní impérium. A zahrnuli jsme do něj všechno. Politické

kruhy, finanční kruhy, masmédiá, státní byrokracii, kulturu a ještě leccos dalšího, co byste si zřejmě nedokázal ani představit. Začlenili jsme do něj dokonce i ty, kdo nám nebyli přátelsky nakloněni. Obsáhli jsme vše od představitelů moci až po jejich protivníky. Téměř nikdo z nich si ani neuvědomil, že teď patří nám. Tak sofistikovaná je naše organizace. A celou tuhle organizaci vybudoval po válce *pan profesor*, sám, bez číkoli pomoci. Ovládl zkrátka celé podpalubí gigantické státní lodi. Stačí, aby vytáhl špunt, a loď poputuje ke dnu. A cestující poleť přes palubu, aniž by jim vůbec došlo, co se seběhlo.“

A konečně si připálil tu svou cigaretu.

„Tahle organizace má ovšem i své limity. Například úmrtí panovníka. Stačí, aby k tomu došlo, a impérium se zhroutí. Je totiž zbudováno i udrožováno výhradně díky geniálnímu talentu jediného člověka. Výhradně díky onomu jistému záhadnému faktoru, pokud to mám vyjádřit jazykem své hypotézy. Pokud *pan profesor* zemře, je se vším konec. Naše organizace totiž není organizací byrokratického typu. Je to dokonalý mechanismus, korunovaný jediným geniálním mozkiem. V tom je její smysl a zároveň i její slabina. Nebo raději řekněme: v tom *byl* její smysl i slabina. Po *profesorově* smrti se totiž organizace zřejmě dřív nebo později rozštěpí a poté potopí do moře průměrnosti jako Valhalla zachvácená plameny. Nikdo nemá na to, aby to po našem *profesorovi* mohl převzít. Organizace bude rozdělena na spoustu menších částí, úplně jako když strhnete ohromný palác a na jeho místo nasázíte panelákové sídliště. Svět homogenity a vypočitatelnosti. Svět, v němž neexistuje vůle k čemukoliv. Možná že to budete považovat za správné. Myslím to rozdělení, které má přijít. Zkuste se nad tím ale zamyslet. Je opravdu správné, aby se celé Japonsko změnilo v jednu